

فضائل و مناقب حضرت فاطمه معصومه (س)

از آنجا که معرفت و شناخت ائمه طاهربین و اولیاء مبین ، همان شناخت فضائل و کمالات نفسانی و آن بزرگواران است نه فقط آشنایی اجمالی با زندگینامه آنها ، در اینجا بعد از بیان اجمالی از زندگی کریمه اهل بیت (ع) به ذکر شمه ای از فضائل و مناقب آن حضرت می پردازیم :

از آنجا که معرفت و شناخت ائمه طاهربین و اولیاء مبین ، همان شناخت فضائل و کمالات نفسانی و آن بزرگواران است نه فقط آشنایی اجمالی با زندگینامه آنها ، در اینجا بعد از بیان اجمالی از زندگی کریمه اهل بیت (ع) به ذکر شمه ای از فضائل و مناقب آن حضرت می پردازیم :

شرافت خانوادگی : یکی از عالیترین فضائل آن حضرت انتساب ایشان به بیت وحی و رسالت و امامت است. او « بنت رسول الله(ص)« و « بنت ولیّ الله« و « اخت ولیّ الله« و « عمّه ولیّ الله« است و این امر خود سرچشمه سایر فضائل و کمالات معنوی و روحانی آن بزرگوار می باشد که زندگی در جوار امامان معصومی همچون « موسی بن جعفر« و « علی بن موسی الرضا« (ع) و بهره مند بودن از تعالیم عالیه آن رهبران راه نور و سعادت ، خود عامل اساسی در تعالی روح و تکامل درجات علمی و عملی آن حضرت بوده است.

بنابراین می توان آن حضرت را الگو و نموداری از فضائل اهل بیت (ع) دانست. عبادت آن حضرت : بنا به تصریح آیه کریمه قرآن ، هدف از خلقت انسان چیزی جز عبادت و بندگی خداوند متعال نیست که : *وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ* (40); « جن و انس را بیا فریدیم جز برای این که عبادتم کنند(و از این طریق تکامل یافته و به من نزدیک شوند)«.

آنان که به این هدف پی بردند در راه رسیدن به عالیترین مرتبه آن که حصول یقین و اطمینان و نفس مطمئنه شدن است، سر از پا نمی شناسند و بهترین ساعات زندگی خود را زمان عبادت و راز و نیاز به درگاه ذات بی نیاز می دانند و در خلوت شب سر بر آستان دوست می نهند و راز دل با محبوب خویش می گویند و عاشقانه با او به گفتگو می نشینند و به این آرزو زنده اند که در حال نماز و راز و نیاز به ملاقات حق بشتابند و مخاطب حضرتش قرار گیرند که : « یا اَبِيهَا التَّقْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ اَرْجِعِي

إِلَي رَبِّكَ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً« (41); ای روح آرامش یافته به سوی پروردگارت برگرد در حالی که هم تو از او خشنودی و هم او از تو خشنود است.« یکی از عالیترین نمونه های عبادت و بندگی خدا از خاندان ولایت و امامت ، کریمه اهل بیت فاطمه معصومه (ع) است.

او که عبادت و شب زنده داری هفده روزه اش در واپسین روزهای عمر شریفش ، گوشه ای از يك عمر عبودیت و خضوع و خشوع آن زاده عبد صالح خدا در برابر ذات پاک الهی است و این بیت التور و معبد و محراب به یادگار مانده آن صقیه الله است که- از برکات راز و نیازهای شبانه آن بضعه موسی (ع) - تا دامنه قیامت هدایتگر و الهام بخش بندگان عاشق عبادت و ولایت می باشد و چه خوش سروده اند اهل ذوق که: این جایگاه که آنقدر منور است این سجده گاه دختر موسی بن جعفر است و بر سر در آن مکان مقدس این دو بیت به چشم می خورد که : شده بنیاد این کاخ منور به پاس دختر موسی بن جعفر عبادتگاه معصومه است اینجا کز اینجا قم شرافت یافت دیگر

عالمه و محدّ ثه اهل بیت (ع): در فرهنگ اسلامی محدّثان راستین همواره از حرمت و منزلت ویژه ای برخوردار بوده اند ؛ محدّثان و راویان در حفظ و حراست از گنجینه های معارف و ارزش های دینی و ذخائر گرانمایه مکتب تشیّع و رشد و تعالی فرهنگ غنی اسلامی نقش اول را داشته اند و حامل ودایع و امانت های گرانقدر الهی و رازدار اسرار آل رسول بوده اند یکی از والاترین عناوینی که نشان دهنده بلندی مرتبه علم و آشنایی کریمه اهل بیت(ع) با معارف بلند اسلام و مکتب حیاتبخش تشیّع است ؛ محدّثه بودن آن حضرت می باشد که بزرگان علم حدیث احادیث و روایات رسیده از آن حضرت را در کتابهای خود نقل نموده اند ، روایاتی که به خاطر داشتن مضمونی ولایی خود شاهد صدقی بر ولایت محوری بودن آن محدّثه آل طه و عالمه آل محمد(ص) می باشند که در جای خود این روایات ذکر خواهند شد.

اومعصومه است : گرچه مقام عصمت از گناه و مصون بودن از لغزشها « در عین قدرت برخط« مقامی است خاص انبیاء عظام و اوصیاء آنان به ویژه چهارده معصوم پاک (ع)؛ ولی بودند کسانی که به دلیل طاعت و بندگی مخلصانه پروردگار و اطاعت و پیروی کامل از رهروان راه پاکی و وارستگی به درجه ای از تقوی و طهارت روحی رسیدند که از معاصی و رذائل اخلاقی دور مانده و دامن روح و جان خویش را از ناپاکی ها زدودند .

فاطمه معصومه (ع) که خود پرورش یافته مکتب ائمه طاهربین (ع) و یادگار صاحبان آیه تطهیر است ، نمونه عالی از طهارت و پاکی است به گونه ای که خاصّ و عام او را به عنوان معصومه شناخته اند تا بدانجا که بعضی از بزرگان ایشان را فردی برخوردار از طهارت ذاتی معصومین (ع) دانسته و حضرت رضا (ع) به ایشان لقب معصومه داده و فرمود: « مَنْ زَارَ الْمَعْصُومَةَ بِقَمِّ كَمَنْ زَارَنِي« کسی که « فاطمه معصومه« را در قم زیارت کند مثل آن است که مرا زیارت کرده باشد. و در یکی از

فرازهاي زيارت دوّم حضرت آمده است كه : «السّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الطّاهِرَةُ الحَمِيدَةُ البَرَّةُ الرّشِيدَةُ التّقِيَّةُ التّقِيَّةُ« ;raquo; سلام بر تو اي بانوي پاك و ستايش شده ، نيكوكردار و هدايت شده ، پرهيزگار وارسته« ;raquo; .
 كريمه اهل بيت (ع) :

انسان در اثر عبادت و بندگي خداوند متعال مي تواند به جايي برسد كه مظهر اراده حق و واسطه فيض الهي گردد ؛ اين ثمره عبوديت و اطاعت كامل از ذات اقدس الهي است چنانچه خود در حديث قدسي مي فرمايد :

« يَا بَنَ آدَمَ انا اقولُ لِلّٰهِيءِ كُنْ فَيَكُونُ ، اطْعِنِي فيما امْرُتُكَ اجْعَلْكَ تقولُ لِلّٰهِيءِ كُنْ فَيَكُونُ« ;raquo; ; فرزند آدم ... مرا اطاعت كن تا تو را چنان نمايم كه (به عنایت من) هر آنچه را اراده كني همان شود« ;raquo; . امام صادق (ع) هم مي فرمايد : « العبوديّة جَوْهَرَةٌ كُنْهَها الرُّبُوبِيَّةُ« ;raquo; ; بندگي خداوند گوهري است كه نهايت و باطن آن فرمانروايي بر موجودات است« ;raquo; .

اولياء خداوند متعال كه در راه بندگي و اطاعت گوي سبقت را از ديگران ربوده و اين راه را خالصانه پيموده اند هم در زندگي پر برکت خويش و هم بعد از آن ، منشأ كرامات و عناياتي بوده اند كه آثار يك عمر اخلاص و وارستگي آنهاست .

و از دير زمان آستان قدس فاطمي منشأ هزاران كرامت و عنايت رباني بوده است و چه قلب هاي نااميدي كه سرشار از اميد به فضل و كرم الهي و چه دست هاي تهّي كه سرشار از رحمت ربوبي و چه انسانهاي بريده از همه جا و نا اميد از همه كس كه با دلي شاد و روحي پيوسته به ابدیت از درگاه پر فيض و كرم اين كريمه اهل بيت (ع) برگشته و براي خود زندگي اي بر اساس ايماني مستحکم به ولاي اولياء حق، بنا نهادند .

اين ها همه ، نشانه بزرگي و عظمت روح آن بنده شايسته و پيوسته به منبع فيض و كرم بي پايان خدای فيّاض و كريم است . « نمونه هايي از كرامات آن بزرگوار به زودي ذكر خواهد شد« ;raquo; .

مقام شفاعت آن حضرت : شكي نيست كه داشتن حقّ شفاعت و رسيدن به اين مقام عظيم ، شايستگي لازم را مي طلبد چرا كه خداوند شفاعت كساني را مي پذيرد كه مأذون و مجاز از طرف او باشند « يَوْمَئِذٍ لا تَنفَعُ الشِّفَاعَةُ الا مَنْ اِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ« ;raquo; ; روز قيامت شفاعت كسي فايده نبخشد جز آن كه خدا اجازه شفاعتش داده باشد« ;raquo; .

و اين اذن به كساني داده مي شود كه به مرتبه عالي از قرب الهي و بندگي خالصانه پروردگار رسيده باشند كه در رأس آنها انبياء و ائمه معصومين (ع) هستند و بعد از آنها اين بندگان خالص حق و اولياء مقرب درگاه خدايند كه هر کدام در حدّ مقام و درجه معنوي خويش حق شفاعت دارند « از علماء و شهداء و فرزندان شايسته امامان معصوم (ع)« ;raquo; . از جمله كساني كه به شفيعه بودنش در روايات و آثار ديني تصريح شده است ، فاطمه معصومه (ع) است :

امام صادق (ع) مي فرمايد : « تَدْخُلُ بِشِفاعَتِها شِيعَتِي الجَنَّةِ باجْمَعِهم« ;raquo; ;

« به شفاعت او (فاطمه معصومه(س)) همه شييعانم وارد بهشت خواهند شد« ;raquo; . و در زيارت آن حضرت به دستور امام معصوم (ع) گفته مي شود كه : « يا فاطمة اشقعي لي في الجنة« ;raquo; ; اي فاطمه معصومه! براي من نزد خدا درباره بهشت شفاعت كن« ;raquo; .

و اين خود نشان دهنده شأن و مقام بسيار عظيم آن شفيعه روز جزا است چنانچه در فراز ديگري از زيارت مخصوص آمده است كه : « فَاِنَّ لَكَ عِنْدَ اللّٰهِ شَأناً مِنَ الشَّأْنِ« (50) ;raquo; .

يعني : اين كه ما از تو طلب شفاعت مي نماييم به خاطر اين است كه تو در محضر الهي شأن و منزلت وصف ناپذير داري ، كه بر خاك نشينان اين عالم قابل تصوّر نيست و تنها خدا و پيامبر و اوصياء طاهرينش بر آن واقفند .

فضيلت زيارت حضرت : روايات درباره فضيلت زيارت آن بانوي برگزيده اسلام بهترين سند در رابطه با فضائل آن بزرگوار است ، كه امامان معصوم پيروان خود را تشويق و توصيه به زيارت مرقد نوراني ايشان فرمودند و پاداش عظيمي براي آن بيان كردند كه چنين پاداشي در باب زيارت اولاد موسي بن جعفر (ع) بعد از حضرت رضا (ع) بي سابقه است ؛ ما در اينجا چند روايت را ذكر مي كنيم :

1- امام رضا (ع) فرمود : « مَنْ زارها فَلَهُ الجَنَّةُ« ;raquo; ;

« كسي كه (فاطمه معصومه) را زيارت كند سزاوار بهشت خواهد بود« ;raquo; .

2- امام جواد (ع) فرمود : « مَنْ زارَ قَبْرَعمَتِي بِقَمِّ فَلَهُ الجَنَّةُ« ;raquo; ;

« كسي كه قبر عمّه ام را در قم زيارت كند سزاوار بهشت است« ;raquo; .

3- امام رضا (ع) فرمود : « مَنْ زارها عارفاً بِحَقِّها فَلَهُ الجَنَّةُ« ;raquo; ;

« كسي كه (فاطمه معصومه) را زيارت كند (درحالي كه معرفت به حق او داشته باشد) پاداش او بهشت است« ;raquo; .

4- امام صادق (ع) فرمود :

« اِنَّ لِلّٰهِ حَرَمًا وَ هُوَ مَكَّةُ وَ لِلرَّسُولِ حَرَمًا وَ هُوَ المَدِينَةُ ، وَ لِأَمِيرِالمُؤْمِنِينَ حَرَمًا وَ هُوَ الكُوفَةُ وَ لَنَا حَرَمًا وَ هُوَ قَمٌّ وَ سَتُدْفَنُ فيها امْرَأَةٌ مِنْ وُلْدِي تُسَمِّي فاطمةً ، مَنْ زارها وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ« ;raquo; ;

« براي خدا حرمي است و آن مکه است و براي رسول خدا(ص) حرمي است و آن مدینه مي باشد و براي اميرالمؤمنين (ع) حرمي است و آن کوفه است و براي ما حرمي است و آن شهر قم مي باشد و به زودي زني از فرزندان من در آنجا دفن خواهد شد كه نامش (فاطمه) است ؛ هر كس او را زيارت كند بهشت بر او واجب خواهد شد« ;raquo; .

اين روايت با توجه به اينكه قبل از ولادت موسي بن جعفر (ع) از امام صادق (ع) صادر شده است دليل بسيار روشني است بر اينكه آمدن حضرت فاطمه معصومه به قم و دفن آن بزرگوار در حرم اهل بيت(ع) جزء اسرار غيبي بوده و تحقق آن خود دليل روشني بر

حقانیت مکتب امامان معصوم (ع) می باشد.

منبع:

سایت کتابخانه دیجیتال سایت آستانه مقدسه حضرت معصومه (س)